

**SHREE SAPTASHRUNGI AYURVED MAHAVIDYALAYA
AND HOSPITAL NASHIK**

॥ विद्या जगतः भूषणम् ॥

**JOURNAL FOR THE SYLLABUS OF AYURVEDAACHARYA (B.A.M.S.)
AS PER MSE-UG 2022 & NCISM GUIDELINE
FIRST PROFESSIONAL – B.A.M.S.**

SANSKRIT EVAM AYURVED ITIHAS
(SUBJECT CODE-AYUG-SN & AI)

ACADEMIC YEAR - 20 - 20

Name of the student : _____

Institutional Roll No :

MUHS Examination No. :

SHREE SAPTASHRUNGI AYURVED MAHAVIDYALAYA AND HOSPITAL NASHIK

CERTIFICATE

This is to certify that following practical journal cum activity book of
SANSKRIT EVAM AYURVED ITIHAS embodies the outcome of original
practical performed by

Mr. / Miss. / Mrs.
of **1st** professional **B.A.M.S.** student having Institutional Roll No
:..... & Maharashtra University of Health Sciences (MUHS)
Examination No

These Practicals / Non-Lecture Activities have been carried out as a part of
prescribed syllabus of 1st Prof. BAMS course by NCISM. Total _____ No. of
Practical out of _____ practicals were done during the academic year
of _____. All above practicals are done under the supervision of me/us.

Signature
Faculty of Sanskrit

Signature of Head Dept.
of Samhita Siddhant &
Sanskrit

Signature & Seal of Head
of Institute / Principal

Date of University
Examination

Signature of
University Examiner – 1

Signature of
University Examiner – 2

**MAHARASHTRA UNIVERSITY OF HEALTH – SCIENCES,
NASHIK**

**JOURNAL OF
SANSKRIT EVAM AYURVED ITHIHAS
(SANSKRIT AND HISTORY OF AYURVEDA)
(SUBJECT CODE-AYUG-SN & AI)**

Journal Cum Activity Book

***SHREE SAPTASHRUNGI AYURVED MAHAVIDYALAYA
AND HOSPITAL NASHIK***

**DEPARTMENT OF
SAMHITA SIDDHANTA & SANSKRIT**

०१. अधोलिखितानां शब्दानां रूपाणि लिखन्तु।

01. Write Down the Roop of Following Words

०१. अकारान्तः पुल्लिङ्गः वैद्यशब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०२. इकारान्तः पुल्लिङ्गः अग्नि शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०३. उकारान्तः पुल्लिङ्गः ऋतु शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०४. ओकारान्तः पुल्लिङ्गः गो शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०५. नकारान्तः पुल्लिङ्गः रोगिन् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०६. सूकारान्तः पुल्लिङ्गः चंद्रमसु शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०७. त्कारान्तः पुल्लिङ्गः मरुत् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०८. ट्कारान्तः पुल्लिङ्गः सुहुद् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०९. जकारान्तः पुल्लिङ्गः भिषज् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१०. शकारान्तः पुल्लिङ्गः कीदृशः शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

११. आकारान्तः स्त्रीलिङ्गः कला शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१२. इकारान्तः स्त्रीलिङ्गः संप्राप्ति शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१३. ईकारान्तः स्त्रीलिङ्गः धमनीशब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१४. उकारान्तः स्त्रीलिङ्गः रज्जु शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१५. ऊकारान्तः स्त्रीलिङ्गः वर्षाभू शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१६. ऋकारान्तः स्त्रीलिङ्गः मातृ शब्द

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१७. चकारान्तः स्त्रीलिङ्गः वाच् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१८. तकारान्तः स्त्रीलिङ्गः योषित् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

१९. दकारान्तः स्त्रीलिङ्गः परिषद् शब्द

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२०. जकारान्तः स्त्रीलिङ्गः स्रज् शब्द

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२१. सकारान्तः स्त्रीलिङ्गः जलौकस् शब्द

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२२. षकारान्तः स्त्रीलिङ्गः प्रावृष् शब्द

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२३. अकारान्तः नपुंसकलिङ्गः पित्तशब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२४. इकारान्तः नपुंसकलिङ्गः अक्षिशब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२५. उकारान्तः नपुंसकलिङ्गः अश्रुशब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२६. ऋकारान्तः नपुंसकलिङ्गः धातु शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२७. नकारान्तः नपुंसकलिङ्गः वर्त्मन् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२८. षकारान्तः नपुंसकलिङ्गः आयुष् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

२९. सकारान्तः नपुंसकलिङ्गः स्रोतस् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

३०. तकारान्तः नपुंसकलिङ्गः शकृत् शब्दः

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्ता				प्रथमा
कर्म				द्वितीया
करण				तृतीया
संप्रदानम्				चतुर्थी
अपादानम्				पञ्चमी
सम्बन्धः				षष्ठी
अधिकरणम्				सप्तमी
संबोधनम्				संबोधनम्

०२. अधोलिखितानां धातुनां लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिर्लिङ् लकाराणां रूपाणि लिखन्तु ।

02. Write down the लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिर्लिङ् Roop of following dhatu.

A. परस्मैपद

1. भ्वादि - भू सत्तायाम् , गम्लृ गतौ , पा पाने

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

4. दिवादि- दिवु क्रिडादौ

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

कृञ् करणे

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

६. तुदादि - लिख्

लद

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृद

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिरुलिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

10. चुरादि - भक्ष् ,

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

कथ्

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

B. आत्मनेपद

1. भ्वादि - लभ् ,

वृत्तु वर्तने

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

4. दिवादि- विद् ,

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

जनी प्रादुर्भावि

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

6. तुदादि - तुद् व्यथने

विद्

लद्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लद्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृद्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृद्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

10. चुरादि - चूर् ,
लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

भक्ष्

लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

कथ्
लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

घोष्
लट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लृट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लोट्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

लङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

विधिर्लिङ्

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुषः			
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

Signature of Student

Signature of teacher

०३. अधोलिखितानां प्रत्येकस्य सन्धेः पञ्च पञ्च उदाहरणानि संहितातः
सन्दर्भसहितं (अष्टाङ्गहृदयतः, चरकसंहितातः) संशोध्य विलिखन्तु।

03. Write down five example of each Sandhi forms with refer to Samhita.
(Ashtangahridyam & Charak Samhita)

A. अच् संधि

1. यण् सन्धि

2. गुण सन्धि

3. वृद्धि सन्धि

4. यान्त्वान्त आदेश

5. दीर्घ सन्धि

B. हल् सन्धि

1. श्रुत्व सन्धि

2. षुत्व सन्धि

3. जशत्व सन्धि

4. चर्त्व सन्धि

5. परसवर्ण सन्धि

6. अनुस्वार सन्धि

c. विसर्ग सन्धि

1. रुत्व आदेश

2. उत्तु आदेश

Signature of Student

Signature of Teacher

०४. अधोलिखितानां प्रत्येकस्य समासस्य पञ्च पञ्च उदाहरणानि संहितातः
सन्दर्भसहितं (अष्टाङ्गहृदयतः, चरकसंहितातः) संशोध्य विलिखन्तु।

**04. Write down five example of each Samas forms with refer to Samhita.
(Ashtangahridyam & Charak Samhita)**

1. अव्ययीभावः

2. कर्मधारयः

3. बहुव्रीहिः

4. द्वन्द्वः

Signature of Student

Signature of Teacher

०५. संहितासु उपसर्गाणां प्रयोगः अव्ययानां च प्रयोगः कस्मिन्नर्थे कुत्र कया
रीत्या च अभवत्तथा उपसर्गप्रयोगेण अर्थे किं वैशिष्ट्यं समायाति तल्लिखन्तु।

05. Write down *Upasarag* & *Avyaya* examples found in Samhita & what types of changes
occurs after application of *Upasarga*.

Signature of Student

Signature of Teacher

०६. अधोलिखितानां शब्दानां निरुक्तिः तथा पर्यायपदानि लिखन्तु ।

06. Write down the Nirukti (Etymology) & paryaya (Synonyms) of following words.

- I 1. आयुः 2. वातः 3. पितम् 4. कफः 5. शरीरम् 6. रस 7. मनः 8. अग्निः
9. इन्द्रियः 10. रोगः 11. शुक्र 12. मूत्र 13. पुरीष 14. आत्मा 15. बुद्धिः, 16. जलम्
- II. रस, रक्त, मांस, मेद, अस्थि, मज्जा, शुक्र, इन्द्रियम, श्रोत्रः, चक्षुः, रसना, आग, घ्राण
- III. धी, धृति, स्मृति, बुद्धी, मति, प्रज्ञा, मूत्र, पुरीषः, स्वेद, आत्मा, रोगः, निदानम, रोगिः,
भेषजचिकित्सा

Signature of Student

Signature of Teacher

०७. अधोलिखितानां शब्दानां परिभाषां लिखन्तु।

07. Write down the definition of following words.

(A)

1. आयुर्वेदः	पंचमहाभूतानि
2. दूष्यम्	त्रिगुणम्
3. सप्सर्गः	दोषाः
4. सत्रिपातः	मलाः

(B)

1. चयः	भेदः	द्रव्य	विशेष	विकृतिः
2. प्रसर	रसः	गुण	गुरु	कार्यकारणभाव
3. स्थानसंश्रयः	वीर्यम्	कर्म	लघु	प्रकोप
4. दोषगति	विपाकः	सामान्य	प्रकृति	

(C)

1. स्रोतस्	कोष्ठः	ओकसात्म्यम्	कृतान्तवर्गः
2. सात्म्यम्	आम	देशसात्म्यम्	अवस्थापकः
3. अध्यशनम्	विरुद्धहारः	स्थानी	वेगः
4. योगवाही	विदाहि	योगवाही	शोधन
5. लङ्घन	विष्टभ्यि	पथ्यम्	शमन
6. बृंहण	सात्म्यम्	अपथ्यम्	अनुपान
अत्यशनम्			

Signature of Student

signature of Teacher

०८. अधोलिखितानां श्लोकानां पदच्छेदं, अन्वयं, पदार्थं, व्याकरणात्मकविवरणं, संधिं, समासं, भावार्थं च लिखन्तु।

08. Write down पदच्छेद, अन्वय, पदार्थ, व्याकरणात्मकविवरण, संधि, समास, भावार्थ of following shlokas.

1	तेभ्योऽतिविप्रकीर्णेभ्यः नातिसंक्षेपविस्तरम्	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.4
---	--	-----------------------------------

पदच्छेदः

अन्वयः

पदार्थः

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

3	ते व्यापिनोऽपि हृन्नाभ्यो.... तेऽन्तमध्यादिगाः क्रमात्।	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.7
---	---	-----------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

4	शुक्रार्तवस्थैर्जन्मादौ ... श्रेष्ठा निन्द्या द्विदोषजाः	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.9
---	--	-----------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

6	स्निग्धः शीतो गुरुर्मन्दः.... तद्द्विविधः तद्विद्विधः तद्विद्विधः तद्विद्विधः	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.12
---	---	------------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

7	रसासृङ्गांसमेदोऽस्थि... सप्त दूष्याः	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.13
---	--------------------------------------	------------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

8	रोगास्तु दोषवैषम्यं.... दादधिष्ठानमपि द्विधा।	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.20
---	---	------------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

9	शरीरजानां दोषाणां तथा तैलं घृतं मधु	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 1.25
---	---	------------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

27	यथाबलं यथास्वं च... क्षयाद्विवृद्धेरिव रक्षणीयाः।	अष्टाङ्गहृदयम्, सूत्रस्थानम्, 11.44-45
----	---	---

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

47	आदावन्ते च दौर्बल्यं..... श्रेष्ठमग्रे च निर्दिशेत्॥	चरकसंहिता, सूत्रस्थानम्, 06.08
----	--	-----------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

48	वसन्ते निचितः श्लेष्मा रोगांस्ततःप्रकुरुते बहूनाः॥	चरकसंहिता, सूत्रस्थानम्, 06.22
----	---	-----------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

49	दिवा सूर्याशुसंतप्तं हितमम्बु यथाऽमृतम्॥	चरकसंहिता, सूत्रस्थानम्, 06.46-47
----	--	--------------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

50	इत्युक्तमृतुसात्म्यं ओकःसात्म्यं तदुच्यते॥	चरकसंहिता, सूत्रस्थानम्, 06.49
----	--	-----------------------------------

पदच्छेदं

अन्वय

पदार्थ

व्याकरणात्मकविवरण

संधि

समास

भावार्थ

Signature of Student

signature of Teacher